

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
NA LATA 2021 - 2023**

I. WPROWADZENIE

Dla dobra rodziny, która jest naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, konieczne jest wspieranie rodzin ze strony państwa, w tych przypadkach, kiedy zasoby i możliwości rodziny nie wystarczają, aby pokonać sytuacje trudne lub kryzysowe.

Rodzina jest podstawowym, naturalnym środowiskiem rozwoju człowieka. W rodzinie realizowane są określone zasady, które pozwalają budować prawidłowe relacje społeczne. Rodzina funkcjonująca prawidłowo daje jej członkom poczucie bezpieczeństwa, wzmacnia ich rozwój osobisty, a jako pierwsze i podstawowe środowisko wychowawcze bezpośrednio oddziałuje na osobowość dziecka, przekazując mu system wartości, tradycje i poglądy.

Art. 71 Konstytucji RP stanowi, że państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej uwzględnia dobro rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych.

Gminny Program Wspierania Rodzin w Gminie Długołęka na lata 2021 - 2023, został opracowany w oparciu o przepisy Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 176 cyt. Ustawy do zadań własnych gminy należy:

- 1) **opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;**
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy - ponoszonych przez rodziny wspierające (art. 29 ust. 2 cyt. Ustawy);
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Głównym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodzin jest stworzenie spójnego systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienia pomocy w opiece i wychowywaniu dzieci.

Obowiązek *wspierania rodziny* przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

Zgodnie z art. 8 cyt. Ustawy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wójt zapewnia wsparcie, które polega w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) pomocy w integracji rodziny;
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie pracy z rodziną oraz pomocy w opiece i wychowaniu dziecka, za zgodą rodziny i przy jej aktywnym udziale, z uwzględnieniem zasobów własnych rodziny oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

II. PODSTAWA PRAWNA

1. Ustawa z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 821),
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1876),
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 218),
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2277),
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 852),
6. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2020, poz. 1329),
7. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 713).

III. DIAGNOZA SYTUACJI RODZIN

Program został opracowany na podstawie informacji o charakterze sprawozdawczym i analitycznym, pochodzących z corocznych sprawozdań z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz na podstawie kwestionariusza ¹ skierowanego do instytucji zajmujących się działaniami podejmowanymi na rzecz rodziny tj.:

- Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długołęce,
- Szkoły z terenu gminy Długołęka,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Długołęce,
- Gminny Ośrodek Kultury w Długołęce,
- Ośrodki Zdrowia z terenu gminy Długołęka,
- Komisariat Policji w Długołęce,
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej,
- Organizacja Pozarządowa,
- Rada Gminy Długołęka.

Na terenie gminy Długołęka zameldowanych jest 33 434 osób, w tym dzieci 8 141 w wieku 0-17 lat (stan na dzień 30 września 2020 r.). Na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że ok 161 rodzin/ liczba osób w tych rodzinach 298, korzysta z finansowego wsparcia udzielanego w ramach systemu pomocy społecznej (stan na 30 września 2020).

III.1. Analiza danych uzyskanych z kwestionariusza.

Pytania oraz rozkład odpowiedzi na temat trudności występujących w rodzinach, przyczyn ich występowania, form jej wspierania zawierają dane przedstawione w tabelach.

Tabela 1.

Pytanie: Jak ocenia Pan/Pani sytuację materialno - bytową rodzin mieszkających na terenie gminy Długołęka?

ODPOWIEDŹ	LICZBA
Jest dobra	31
Jest dobra, lecz wymaga wsparcia	23
Nie jest dobra	4

Źródło: dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym

W ocenie respondentów sytuacja materialno - bytowa rodzin mieszkających na terenie gminy Długołęka jest dobra lecz w niektórych przypadkach wymagająca wsparcia.

¹ Badania zostały przeprowadzone w czerwcu 2020 r.

Tabela 2.

Pytanie: Jakie są najczęściej występujące problemy w rodzinach mieszkających na terenie gminy Długoleka?

ODPOWIEDŹ	LICZBA PROBLEMÓW
Bezradność w kwestiach opiekuńczo-wychowawczych	29
Przemoc w rodzinie	14
Brak więzi rodzinnych	20
Brak pozytywnych wzorców rodzicielskich - dziedziczenie negatywnego stylu życia	22
Brak umiejętności funkcjonowania w środowisku, izolacja, marginalizacja	7
Brak umiejętności poprawnej komunikacji	14
Uzależnienia	24
Niepelnosprawność, długotrwała choroba	7
Rodzina niepełna	8
Wielodzietność	2
Brak stabilizacji finansowej	1
Ubóstwo	1
Bezrobocie	1
Trudności mieszkaniowe	4
Kariera zawodowa rodziców, brak czasu dla dzieci	1
Inne	0

Źródło: dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym

Z przeprowadzonej analizy wynika, że problemy występujące w wielu rodzinach związane są dezorganizacją jej struktury wewnętrznej. Wg respondentów największym problemem rodzin mieszkających na terenie gminy Długoleka jest ich bezradność w kwestiach opiekuńczo-wychowawczych. W następnej kolejności respondenci wymieniają: uzależnienia, brak pozytywnych wzorców rodzicielskich, brak więzi rodzinnych.

Tabela 3.

Pytanie: Czy problemy te mają tendencję wzrostową, malejącą czy utrzymującą się na tym samym poziomie od kilku lat?

ODPOWIEDŹ	WYNIKI
Wzrostową	25
Malejącą	3
Utrzymuje się na tym samym poziomie od kilku lat	25

Źródło: dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym

Problemy występujące w rodzinach nie mają tendencji malejącej. W opinii respondentów zarówno przyjmują tendencję wzrostową, jak i utrzymują się na tym samym poziomie od kilku lat.

Tabela 4.

Pytanie: Jakie negatywne zjawiska odnoszące się do zachowań dzieci i młodzieży można najczęściej dostrzec na terenie gminy Długołęka?

ODPOWIEDŹ	WYNIKI
Spożywanie substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, nikotyna)	31
Zachowania agresywne, przemocowe	22
Cyberprzemoc	20
Brak pozytywnych wzorców, autorytetów	27
Trudności szklone, w tym nierealizowanie obowiązku szkolnego	4
Chuligaństwo, przestępczość	9
Brak zorganizowanych forma spędzania czasu wolnego	22
Zaniedbania wychowawcze	17
Inne	1

Źródło: dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym

Respondenci wskazali, iż najczęstsze negatywne zjawiska odnoszące się do zachowań dzieci i młodzieży dotyczą spożywania substancji psychoaktywnych, braku pozytywnych wzorców i autorytetów, braku zorganizowanych form spędzania czasu wolnego oraz zachowań agresywnych, przemocowych.

Tabela 5.

Pytanie: Jakie działania należy podjąć w gminie Długołęka, które miałyby na celu zapobieganie lub ograniczanie problemów występujących w rodzinach?

ODPOWIEDŹ	WYNIKI
Realizacja działań o charakterze profilaktycznym	32
Zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego	27
Rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży	25
Rozszerzenie oferty zajęć kulturalno – sportowych	23
Lepsza współpraca pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz rodziny	11
Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka w rodzinie zagrożonej kryzysem	10
Wsparcie asystenta rodziny dla rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi	19
Dokształcanie zawodowe pracowników instytucji współpracujących w obszarze pomocy rodzinie	8
Wsparcie poprzez działania rodzin wspierających	5
Inne	0

Źródło: dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym

Głównymi działaniami jakie należy podjąć, aby ograniczyć problemy występujące w rodzinach według respondentów jest realizacja działań o charakterze profilaktycznym. Następnie respondenci wskazali zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego. Duże znaczenie miałyby także rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.

Tabela 6.

Pytanie: Jaki rodzaj działań Państwa instytucja podejmuje na rzecz dziecka/rodziny?

DZIAŁANIE	SZKOŁA
Działania profilaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> — warsztaty profilaktyczne; — pogadanki podczas godziny wychowawczej; — teatryki; — konkursy; — realizacja programu profilaktyczno-wychowawczego; — udział szkoły w programie „Asy Internetu”; — treningi uważności; — współpraca z Fundacją DIGNUM - rozwijanie poczucia własnej wartości; — profilaktyka uzależnień; — organizowanie imprez, w których są pielęgnowane więzi rodzinne; — zawody sportowe; — koncerty profilaktyczne np. „Nie przegraj życia”; — kształtowanie postaw prospołecznych poprzez działania Wolontariatu Szkolnego; — współpraca w ramach projektów organizowanych przez GOPS; — certyfikat „Chronimy dzieci”; — współpraca międzynarodowa w celu poznania dobrych praktyk;
Działania dydaktyczne, pedagogiczne	<ul style="list-style-type: none"> — zajęcia sportowe; — indywidualne rozmowy z dziećmi oraz rodzicami; — konkursy plastyczne; — warsztaty; — zajęcia wyrównawcze; — zajęcia rozwijające kompetencje społeczne i emocjonalne; — konsultacje z psychologiem, pedagogiem; — dystrybucja materiałów edukacyjnych z UG i GOPS; — organizacja „Dnia Kropki”, „Dnia Życzliwości”, itp.; — konsultacje w sądzie rodzinnym; — doskonalenie zawodowe kadry; — współpraca z GKRPA;
Kierowanie dzieci do poradni specjalistycznych	<ul style="list-style-type: none"> — Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna we Wrocławiu; — Poradnie zdrowia psychicznego; — NEUROMED – Centrum Neuropsychiatrii — Dominikańskie Centrum Wspierania Rodziny Syntonia; — Era Psyche w Długołęce; — Milickie Centrum Zdrowia Psychicznego; — Dzienny Ośrodek Psychiatrii i Zaburzeń Mowy dla Dzieci i Młodzieży;
Kierowanie dorosłych do poradni specjalistycznych	<ul style="list-style-type: none"> — SALUS – Poradnia Zdrowia Psychicznego; — GOPS; — Inne Poradnie zdrowia psychicznego
Inne	<ul style="list-style-type: none"> — Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie — Fundacja KARAN

DZIAŁANIA	GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W DŁUGOŁĘCE
Działania profilaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> — pogadanki edukacyjne, — coroczna organizacja w szkołach na terenie gminy „Dnia bez przemocy”, — konkurs plastyczny o tematyce związanej z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, — projekty socjalne – aktywizacja społeczności, przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu, — kampanie edukacyjno - informacyjne, — warsztaty dla rodziców podnoszące umiejętności opiekuńczo – wychowawcze, — wsparcie asystentów rodziny i pracowników socjalnych;
Działania dydaktyczne, pedagogiczne	<ul style="list-style-type: none"> — realizacja projektów socjalnych oraz projektów współfinansowanych ze środków Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej dedykowanych rodzinom, w tym rodzinom zagrożonych przemocą, — konsultacje prowadzone przez specjalistów, w tym przez psychologa w Punkcie Pomocy Rodzinie, — konsultacje i poradnictwo w ramach Zespołu Pomocy Rodzinie,
Kierowanie dzieci do poradni specjalistycznych	<ul style="list-style-type: none"> — konsultacje psychologiczne w Punkcie Pomocy Rodzinie, — Centrum Profilaktyki i Terapii Psychiatrycznej SALUS w Długołęce, — Stowarzyszenie Psychoedukacji i Terapii – EVOLUTIO, — Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie – poradnictwo rodzinne, — Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, — Poradnie zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży, — Centrum Neuropsychiatrii NEUROMED we Wrocławiu
Kierowanie dorosłych do poradni specjalistycznych	<ul style="list-style-type: none"> — Ośrodek Interwencji Kryzysowej, — Poradnie zdrowia psychicznego, w tym dla os. uzależnionych, — Grupy wsparcia dla os. uzależnionych oraz współuzależnionych, — Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie – program korekcyjno – edukacyjny dla sprawców przemocy, — Grupy samopomocowe Anonimowych Alkoholików, oraz dla osób współuzależnionych Al.-Anon, — Poradnie ginekologiczne,
DZIAŁANIA	GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
Działania profilaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> — warsztaty profilaktyczne, — spektakle, — zajęcia w szkołach dla dzieci i młodzieży, — animatorzy zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży;
Działania dydaktyczne, pedagogiczne	<ul style="list-style-type: none"> — szkolenie pedagogów i nauczycieli, — współfinansowanie programów edukacyjnych w szkołach,
Kierowanie dzieci do poradni specjalistycznych	<ul style="list-style-type: none"> — finansowanie działalności Punktu Konsultacyjnego,
Kierowanie dorosłych do poradni specjalistycznych	<ul style="list-style-type: none"> — Centrum Profilaktyki i Terapii Psychiatrycznej SALUS w Długołęce, — Poradnie Zdrowia Psychicznego, — Ośrodki Leczenia Odwykowego, — Punkty Konsultacyjne, — kierowanie na badania przez biegłych w zakresie uzależnień, — Grupy samopomocowe Anonimowych Alkoholików,
Inne	<ul style="list-style-type: none"> — działania na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców,

DZIAŁANIA	GMINNY OŚRODEK KULTURY W DŁUGOŁĘCE
Działania profilaktyczne	— cała oferta kulturalna Gminnego Ośrodka Kultury oraz działalność świetlic wiejskich,
DZIAŁANIA	OŚRODKI ZDROWIA
Działania profilaktyczne	— edukacja i promocja zdrowia, zachowań prozdrowotnych,
Działania dydaktyczne, pedagogiczne	— pogadanki, — instruktaże,
Kierowanie dzieci do poradni specjalistycznych	— psycholog, — pedagog, — poradnie wad postawy,
Kierowanie dorosłych do poradni specjalistycznych	— poradnie zdrowia psychicznego, ośrodków dla os. uzależnionych,
DZIAŁANIA	KOMSARIAT POLICJI W DŁUGOŁĘCE
Działania profilaktyczne	— prelekcje profilaktyczne w szkołach,
Kierowanie dorosłych do Poradni specjalistycznych	— Centrum Profilaktyki i Terapii Psychiatrycznej SALUS Długołęka, — Poradnia Leczenia Uzależnień we Wrocławiu, — Ośrodek Leczenia Uzależnień NADZIEJA w Siedlcu,
DZIAŁANIA	ZESPÓŁ KURATORSKIEJ SŁUŻBY SĄDOWEJ
Działania profilaktyczne	— pogadanki z dziećmi na terenie szkół,
Działania dydaktyczne, pedagogiczne	— rozmowy wychowawcze z nieletnimi, rozmowy ostrzegawcze,
Kierowanie dzieci do poradni specjalistycznych	— Centrum Neuropsychiatrii NEUROMED we Wrocławiu, — Centrum Profilaktyki i Terapii Psychiatrycznej SALUS Długołęka,
Kierowanie dorosłych do poradni specjalistycznych	— Centrum Profilaktyki i Terapii Psychiatrycznej SALUS Długołęka
Inne	— Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Wrocław, — Poradnia Leczenia Uzależnień we Wrocławiu, — Milickie Centrum Medyczne w Miliczu – Poradnia odwykowa,
DZIAŁANIA	RADNI GMINY DŁUGOŁĘKA
Działania profilaktyczne	— zajęcia w szkołach i świetlicach, wyjazdy np. na kolonie,
Działania dydaktyczne, pedagogiczne	— zajęcia edukacyjne, pokazowe sportowe,
Kierowanie dorosłych do poradni specjalistycznych	— GKRPA, — asystent rodziny,
Inne	— organizowanie festynów rodzinnych, — procedowanie uchwał wspierających dzieci i młodzież,

Źródło :dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym

Tabela 7.

Pytanie: Proszę wskazać ilość rodzin w tym dzieci z terenu gminy Długoleka, korzystających z usług Państwa instytucji, a przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze. Proszę wskazać także dominujące problemy występujące w rodzinach

INSTYTUCJA	Liczba rodzin	Ogółem liczba dzieci w rodzinach	Dominujące problemy występujące w powyższych rodzinach
SZKOŁY	97	163	<ul style="list-style-type: none"> — agresja dzieci, — brak zainteresowania rodziców dziećmi, — niewłaściwe metody wychowawcze, — opuszczenie rodziny przez rodzica, — bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, — rodziny patchworkowe, — uzależnienia, — przemoc,
GOPS	187	255	<ul style="list-style-type: none"> — przemoc w rodzinie, — uzależnienia, — zaniedbania opiekuńczo – wychowawcze, — wielodzietność, — rodziny niepełne, samotne rodzicielstwo, — brak pozytywnych wzorców, — niski poziom kompetencji wychowawczych,
GKRPA	-	-	<ul style="list-style-type: none"> — przemoc w rodzinach i przemoc w stosunku do rówieśników w szkole, — uzależnienia od alkoholu,
GOK	-	-	<ul style="list-style-type: none"> — agresja, — śmierć bliskiej osoby,
OŚRODKI ZDROWIA	25	37	<ul style="list-style-type: none"> — uzależnienia, — brak zaradności życiowej, — niedożywienie, — zaniedbanie, — brak umiejętności wychowawczych, — zerwane więzi w rodzinie,
ZESPÓŁ KURATORSKIEJ SŁUŻBY SĄDOWEJ	14	23	<ul style="list-style-type: none"> — przemoc w rodzinie, — brak zainteresowania dziećmi – praca rodziców w nadmiarze, — uzależnienia, — niezdiagnozowane zaburzenia psychiczne w rodzinie, — zaniedbania opiekuńczo – wychowawcze,
ORGANIZACJA POZARZĄDOWA	12	-	<ul style="list-style-type: none"> — niezaradność życiowa, — niepełnosprawność, — trudności mieszkaniowe, — bariery architektoniczne,
RADNI GMINY	10	-	<ul style="list-style-type: none"> — alkoholizm,

Tabela 8.

Ewentualne propozycje działań, które nie zostały zawarte w dotychczasowym Gminnym Programie Wspierania Rodziny, a które powinny zostać uwzględnione w programie na lata 2021-2023.

INSTYTUCJA	PROPOZYCJE DZIAŁAŃ
SZKOŁY	<ul style="list-style-type: none"> — utworzenie dyżuru interwencji kryzysowej działającej 24 h/7 dni w tygodniu, — dalsza realizacja projektów dotyczących przeciwdziałania przemocy we współpracy z placówkami szkolnymi, — organizowanie poradnictwa specjalistycznego dla rodziców w obszarze podnoszenia kompetencji wychowawczych i przeciwdziałania agresji oraz przemocy, — wspólne opracowanie gminnej procedury dotyczącej podejmowania interwencji a następnie projektowania działań wspierających dziecko doświadczające kryzysu w rodzinie, — integracja i możliwość podnoszenia wspólnie kwalifikacji zawodowych,
GOPS	<ul style="list-style-type: none"> — profilaktyka dotycząca przeciwdziałania przemocy w rodzinie, — zwiększenie dostępności usług psychologicznych, — wprowadzenie usług prawnych w zakresie prawa rodzinnego, — wprowadzenie mediatora w sprawach rodzinnych, — pozyskanie usług rodzin wspierających, — utworzenie placówki wsparcia dziennego, — zwiększenie oferty spotkań dla rodzin mających na celu wymianę doświadczeń i zapobieganie izolacji społecznej,
GKRPA	<ul style="list-style-type: none"> — zwiększenie zajęć dla uczniów i pedagogów w szkołach, — ściślejsza współpraca ze szkołami,
GOK	<ul style="list-style-type: none"> — poradnictwo rodzinne rozwiązujące problemy rozpadu rodzin (rozwód),
ORGANIZAJCA POZARZĄDOWA	<ul style="list-style-type: none"> — maksymalne zoptymalizowanie wspólnych działań organizacji i instytucji działających na rzecz rodzin,
RADNI GMINY	<ul style="list-style-type: none"> — zajęcia edukacyjne, pokazowe typu Festiwal Nauki, — zwiększenie liczby zajęć integracyjnych dla rodzin, — działania w tematyce homofobii oraz cyberprzemocy, — działania w zakresie poprawnych wzorców społecznych, — zwiększenie kontroli nad młodzieżą przebywającą w grupach, — zajęcia pozalekcyjne: świetlica, kluby sportowe,

Należy zwrócić uwagę na fakt, że niezbędna jest współpraca wszystkich instytucji i organizacji na rzecz dziecka i rodziny, aby zapobiegać oraz minimalizować czynniki mające wpływ na występowanie dysfunkcji w rodzinach.

III.2. Zagrożenia i dysfunkcje rodziny

Dysfunkcja w odniesieniu do funkcjonowania rodziny oznacza „system charakteryzujący się takimi interakcjami jego członków, które prowadzą do niezaspokojenia ich podstawowych potrzeb, wykorzystywania niektórych osób z rodziny, naruszenia ważnych praw osobistych czy zaniku odpowiedzialności”.

Najczęściej występujące problemy w rodzinach wychowujących dzieci dotyczą:

- trudności związanych z opieką i wychowywaniem dzieci: brak porozumienia, konflikty, brak wspólnego realizowania celów rodziny i poszczególnych jej członków, zaniedbanie dzieci w obszarze rozwoju psychicznego, zdrowia i bezpieczeństwa dzieci, osłabienie więzi emocjonalnej;

- braku umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego: nieumiejętność racjonalnego gospodarowania budżetem domowym, zaburzona hierarchia potrzeb, niska umiejętność utrzymywania czystości w mieszkaniu, niska higiena członków rodziny, niska umiejętność przygotowywania pełnowartościowych posiłków,
- braku umiejętności samodzielnego realizowania potrzeb rodziny oraz rozwiązywania trudnych sytuacji życiowych: brak umiejętności realizowania spraw urzędowych, pozyskiwania usług, zaległości w opłatach, zadłużenia, brak umiejętności korzystania z zasobów środowiska oraz przysługujących praw lub uprawnień, brak umiejętności poszukiwania pracy,
- trudności związanych z

Przyczyny trudności opiekuńczo – wychowawczych rodziny mogą dotyczyć czynników związanych zarówno z całościowym funkcjonowaniem rodziny, jak i mogą dotyczyć czynników tkwiących w rodzicach bądź dzieciach.

a) Czynniki związane z funkcjonowaniem rodziny:

- rozpad rodziny, konflikty w rodzinie, okołorozwodowe, rozluźnienie bądź brak więzi emocjonalnej, rodzina niepełna,
- izolacja społeczna, brak wsparcia ze strony dalszej rodziny i przyjaciół,
- trudności adaptacyjne po zmianie w życiu (utrata pracy, śmierć rodzica, partnera),
- trudności finansowe, materialne,
- kumulacja rodzin z problemami w miejscu zamieszkania (destrukcyjny wpływ).

b) Czynniki tkwiące w rodzicach:

- niedojrzałość emocjonalna, w tym „młody” wiek rodziców,
- samotne rodzicielstwo,
- brak prawidłowych wzorców rodzicielskich, niski poziom kompetencji wychowawczych,
- słaba rodzicielska empatia, słabe wsparcie i komunikacja z dzieckiem;
- cechy osobowościowe lub problemy psychologiczne rodziców, zaburzenia psychiczne, niepełnosprawność intelektualna rodziców,
- uzależnienia rodziców,
- postawy rodziców zagrażające prawidłowemu rozwojowi , bezpieczeństwu dzieci – prowadzące do kształtowania się u dzieci postaw aspołecznych, a także wrogości względem drugiego rodzica,
- stosowanie przemocy, wyznawanie wartości dopuszczających przemoc.

c) Czynniki tkwiące w dziecku: temperament dziecka, dziecko o specjalnych wymaganiach np. zaburzenia rozwoju, zaburzenia zachowania, zaburzenia tożsamości płciowej, niepełnosprawności, deficyty neuropsychologiczne, demoralizacja;

III.3. Praca z rodziną z trudnościami opiekuńczo - wychowawczymi

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej mogą otrzymać wsparcie asystenta rodziny (art. 11 Ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej) Zakres zadań asystenta rodziny obejmuje cztery obszary: bezpośrednią pracę z rodzicami, bezpośrednią pracę z dziećmi, działania pośrednie realizowane na rzecz dziecka i rodziny.

Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15 rodzin. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę, za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych rodziny oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Długołęce zatrudnionych jest trzech asystentów rodziny.

Wprowadzenie asystenta i jego praca z rodziną ma na celu podniesienie kompetencji opiekuńczo - wychowawczych rodziców, w tym podniesienie poziomu odpowiedzialności za rodzinę. W efekcie wspólne działania rodziny, asystenta i pracownika socjalnego, przy wsparciu wielu instytucji i organizacji, mają zapobiec rozpadowi rodziny i umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 15 Ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

1. Opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
2. Udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
3. Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
4. Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
5. Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
6. Wspieranie aktywności społecznej rodzin;
7. Motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
8. Udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
9. Motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
10. Udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
11. Podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
12. Prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
13. Prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
14. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku;
15. Sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;

16. Współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
17. Współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną;

Tabela 9.

Przedstawia charakterystykę pracy asystenta rodziny w latach 2018-2020

Lp.	Charakterystyka pracy asystenta rodziny	2018	2019	2020*
1.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	40	35	32
2.	Liczba rodzin zobowiązanych przez sąd do pracy z asystentem rodziny	11	9	7
3.	Liczba dzieci w rodzinach	89	73	44
4.	Liczba rodzin, z którymi asystent rodziny zakończył pracę, w tym:	12	11	4
5.	ze względu na osiągnięcie celów	5	6	0
6.	ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę	4	0	0
7.	ze względu na brak efektów	2	3	0
8.	ze względu na zmianę metody pracy	1	2	4

Źródło: dane GOPS w Długołęce. opracowanie własne

*Podane dane dotyczą stanu na dzień 30 września 2020 r.

Asystent rodziny nie wyręcza rodziny, a jedynie aktywizuje i motywuje rodzinę do działania w celu przezwyciężenia trudnej sytuacji, w jakiej się znalazła. Asystent rodziny poszukuje zasobów rodziny i jej kompetencji. Modeluje lub trenuje umiejętności, których rodzina nie posiada, towarzyszy w ich wykonywaniu do momentu osiągnięcia samodzielności.

Realizacja zadań określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przez pracowników socjalnych oraz asystenta rodziny, we współpracy z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, pozwoliła w wielu rodzinach na zachowanie pełnego jej składu, poprzez utrzymanie dzieci w rodzinach biologicznych oraz przełożyła się na poprawę funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi.

Współpraca Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z placówkami oświatowymi w zakresie rozwiązywania trudności opiekuńczo – wychowawczych rodziny, polega przede wszystkim na podejmowaniu interdyscyplinarnych działań pomocowych, interwencyjnych - zapobiegających sytuacjom kryzysowym w rodzinach:

- Rozpoznawanie trudności opiekuńczo – wychowawczych, poprzez funkcjonowanie dziecka w środowisku szkolnym i / lub rówieśniczym np. zachowanie dziecka, poziom opanowania materiału szkolnego, zainteresowanie rodziców sytuacją szkolną dziecka, higiena osobista dziecka, zabezpieczenie podstawowych potrzeb dziecka: odzież, posiłek, materiały szkolne.
- Przeciwdziałanie zjawiskom nadużywania alkoholu i przemocy w rodzinie poprzez powiadamianie ośrodka pomocy społecznej o rodzinach, w których dochodzi do widocznych zaniedbań w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych;
- Rozpoznawanie potrzeb dziecka i rodziny oraz wspólne określanie planu pomocy rodzinie w odniesieniu do sytuacji szkolnej dziecka;
- Utrzymywanie stałych kontaktów pracowników ośrodka pomocy społecznej z pedagogami szkolnymi, psychologami oraz wychowawcami;
- Pomoc w rozwiązywaniu trudności opiekuńczo- wychowawczych rodziny poprzez wsparcie oraz udzielenie dziecku pomocy wychowawcy i pedagoga / psychologa szkolnego;
- Współpraca w zakresie realizacji zadań Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.
- W sytuacjach demoralizacji² dzieci / młodzieży umieszczanie ich na wniosek rodziców lub sądu w Młodzieżowych Ośrodkach Socjoterapeutycznych oraz jedynie na wniosek Sądu w Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych. Młodzieżowe Ośrodki Wychowawcze i Młodzieżowe Ośrodki Socjoterapii funkcjonują na podstawie art. 2 pkt 5 Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1327).

Asystent rodziny współpracuje z wieloma instytucjami zaangażowanymi w sprawy rodzin, w tym z pracownikami socjalnymi, Policją, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu, placówkami oświatowymi czy sądami - poprzez kuratorów zawodowych i społecznych. Zatem aktywność asystenta rodziny można podzielić na dwa obszary zadaniowe. Pierwszym jest bezpośredni kontakt z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w innym miejscu wskazanym przez rodzinę (jej członków). Drugim natomiast jest szeroko zakrojona współpraca asystenta z osobami i instytucjami zaangażowanymi w sprawy rodziny.

III.4. Piecza zastępcza

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stanowi, że w przypadku niemożliwości zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców zostaje ono umieszczone w pieczy zastępczej, która może być sprawowana w formie rodzinnej lub instytucjonalnej.

² Demoralizacja nieletnich np. naruszenie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego, używanie alkoholu lub środków odurzających, włączęgostwo, udział w grupach przestępczych.

Tabela 10.**Liczba dzieci z terenu gminy przebywających w pieczy zastępczej w latach 2018-2020**

Lp.	Liczba dzieci w pieczy zastępczej	2018	2019	2020*
1.	Rodzinnej	20	12	21
2.	Instytucjonalnej	6	4	2

Źródło: dane GOPS w Długoleśce. opracowanie własne

**Podane dane dotyczą stanu na dzień 30 września 2020 r.*

Zgodnie z art. 191 ust. 9 i 10 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina ma obowiązek współfinansowania kosztów utrzymania dziecka w pieczy zastępczej, w następujący sposób:

- 10% wydatków poniesionych na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej
- 30% wydatków poniesionych na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej
- 50% wydatków poniesionych na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej

Najczęstsze przyczyny umieszczania dzieci z terenu gminy w pieczy zastępczej:

- niewydolność opiekuńczo - wychowawcza
- uzależnienia w rodzinie - brak chęci podjęcia leczenia odwykowego;
- przemoc w rodzinie;

Asystent rodziny nie tylko współpracuje z rodziną dziecka w fazie oddziaływań profilaktycznych i wzmocnienia kompetencji wychowawczych rodziny, ale także ma obowiązek współpracować z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej w celu wsparcia powrotu dzieci z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych w sytuacjach koniecznej ingerencji sądu rodzinnego we władzę rodzicielską. Wspólne działania mają w tym przypadku służyć jak najszybszemu powrotowi dziecka do domu i reintegracji rodziny. W latach 2018 – 2020 w wyniku współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie oraz prowadzonej pracy z rodzicami 4 dzieci powróciło do rodziny biologicznej.

III.5. Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”

Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz.1329), poszerzyła ofertę pomocy dla rodzin, jak i obszar działań asystenta rodziny poprzez przydzielenie asystentom funkcji koordynatora kompleksowego wsparcia (poradnictwa) dla kobiet w ciąży i

ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, kobiet w sytuacji niepowodzeń położniczych oraz wsparcia rodzin dzieci, u których zdiagnozowano „ciężki nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu”. Ponadto do działań asystenta w ramach zadań cyt. Ustawy należy współpraca z innymi służbami z różnych systemów, w tym z podmiotami udzielającymi świadczeń zdrowotnych, pracującymi na rzecz kobiety w ciąży i jej rodziny.

Powyższa ustawa zakłada dostęp do poradnictwa w zakresie wspierania rodziny, w ramach którego można skorzystać ze wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej, a także poradnictwa w zakresie przewycięzania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, dostępu do rehabilitacji społecznej, zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej. Dostępna pomoc koordynuje asystent rodziny, którego zadaniem jest wsparcie i towarzyszenie emocjonalne, występowanie do podmiotów w celu umożliwienia skorzystania ze wsparcia.

IV. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Wsparcie dla rodzin z terenu gminy Długoleka, przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze oraz pomoc w tworzeniu optymalnych warunków do wychowania dzieci w rodzinie biologicznej.

V. CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

1. ***Prowadzenie analizy rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie poprzez:***
 - a) pracę socjalną polegającą na rozpoznaniu trudności w zakresie pełnienia właściwych ról rodzicielskich, zaniedbań względem dzieci oraz oceny sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym oraz rówieśniczym,
 - b) konsultacje ze specjalistami w celu określenia czynników mających wpływ na dysfunkcjonalność rodziny,
2. ***Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny poprzez:***
 - a) przyznawanie świadczeń w ramach ustawy o pomocy społecznej,
 - b) dożywianie dzieci w placówkach oświatowych, w tym udzielanie pomocy w ramach współpracy z „Bankiem Żywności”
 - c) udzielanie świadczeń pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym,
 - d) monitorowanie zagrożeń dotyczących sytuacji zdrowotnej dziecka poprzez kontakt i współpracę z podmiotami leczniczymi z terenu gminy Długoleka,
 - e) monitorowanie zagrożeń dotyczących sytuacji opiekuńczo – wychowawczej dziecka poprzez kontakt i współpracę z placówkami oświatowymi.
3. ***Rozwijanie funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez:***

- a) umożliwianie rodzinom korzystania z pomocy asystenta rodziny,
- b) podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodziny, w szczególności w zakresie potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży,
- c) pomoc w dostępie do szkoleń, warsztatów podnoszących kompetencje opiekunów – wychowawców,
- d) pomoc w dostępie rodzinom przeżywającym trudności do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, socjalnego, prawnego – w zakresie prawa rodzinnego,
- e) umożliwienie rodzinom przeżywającym trudności opiekunów – wychowawców korzystania z pomocy rodzin wspierających,
- f) wspieranie działań mających na celu organizowanie dla rodzin spotkań mających na celu wymianę doświadczeń oraz zapobieganie izolacji tzw. grup wsparcia i samopomocowych,
- g) organizowanie i promowanie różnych form integracji rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym w tym aktywnego spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży,

4. Działania mające na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym w rodzinie oraz pomoc w rozwiązaniu już istniejących poprzez:

- a) współpracę z podmiotami, instytucjami działającym w środowisku lokalnym na rzecz rodziny w szczególności ze szkołami, policją, placówkami służby zdrowia, sądem, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
- b) systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, asystentów rodzin, pedagogów szkolnych, kuratorów sądowych,
- c) współpracę z Zespołem interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym motywowanie do podjęcia terapii dla osób doświadczających przemocy oraz sprawców przemocy,
- d) współpracę z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w zakresie motywowania oraz zgłaszania wniosków o skierowanie osób uzależnionych na leczenie,
- e) udzielanie pomocy rodzinie w ramach działalności Zespołu Pomocy Rodzinie,
- f) motywowanie i pomoc w aktywizacji zawodowej,
- g) promowanie roli mediatora do spraw rodzinnych, w sytuacjach okołorozwodowych, braku porozumienia oraz konfliktów w rodzinie,
- h) prowadzenie działalności informacyjnej oraz edukacyjnej w zakresie praw rodziny, dzieci, w tym miejsca i form pomocy rodzinom doświadczających kryzysu,

5. Działania reintegracyjne mające na celu powrót dzieci do rodziny biologicznej, poprzez:

- a) udzielanie pomocy i wsparcia rodzinom w których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej, w odbudowaniu środowiska wychowawczego, z poprawnymi relacjami, rolami oraz warunkami umożliwiającymi powrót dzieci do rodziny biologicznej,
- b) motywowanie rodziców biologicznych do utrzymywania stałego kontaktu z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów,

c) współpracę z koordynatorem pieczy zastępczej,

6. Koordynacja działań pomocowych dla kobiet w ciąży i ich rodzin poprzez:

- a) opracowanie oraz systematyczne aktualizowanie katalogu dostępnych form wsparcia oraz pomocy w zakresie przewycięzania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej, dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej,
- b) współpracę z innymi służbami działającymi na rzecz kobiety w ciąży i ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz kobiet w sytuacji niepowodzeń położniczych, rodzin dzieci, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu,
- c) prowadzenie przez asystentów rodzin działalności edukacyjno – informacyjnej na rzecz rozwiązań wspierających rodzinę,

VI. ADRESACI PROGRAMU

- 1. Rodziny przeżyujące trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w tym dotknięte przemocą, problemem uzależnień, ubóstwem, zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej.
- 2. Kobiety w ciąży i ich rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz kobiety w sytuacji niepowodzeń położniczych, rodzin dzieci, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.
- 3. Rodziny, którym sąd ograniczył władzę rodzicielską, zobowiązane do współpracy z asystentem rodziny .
- 4. Przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Finansowanie Programu Wspierania Rodzin w gminie Długołęka odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Długołęka oraz programów rządowych przeznaczonych na wspieranie rodzin.

VIII. REALIZATORZY PROGRAMU

LP	INSTYTUCJA / ORGANIZACJA	ZADANIA
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	<p>Zabezpieczanie podstawowych potrzeb rodziny poprzez przyznawanie świadczeń w ramach pomocy społecznej. Prowadzenie pracy socjalnej. Udzielanie informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych - konsultacje oraz specjalistyczne wsparcie i usługi dla rodziny (Zespół Pomocy Rodzinie, psycholog, prawnik) Realizacja pomocy w formie dożywiania uczniów w placówkach oświatowych. Realizacja zadań wynikających z Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Prowadzenie pracy z rodziną przez asystentów rodziny. Pobudzanie społecznej aktywności poprzez realizację projektów socjalnych na rzecz dzieci i rodziny.</p> <p>Organizacja oraz obsługa administracyjna Zespołu interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy. Realizacja zadań wynikających z Ustawy „Za życiem”. Przyznawanie pomocy materialnej dla uczniów. Realizacja Karty Dużej Rodziny. Przyznawanie i wypłata świadczeń rodzinnych, wychowawczych, funduszu alimentacyjnego oraz „Dobry start” .</p>
2	Powiatowe Centrum Pomocy rodzinie	Zapewnienie dzieciom umieszczonym poza rodziną biologiczną pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka , placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Udzielanie pomocy osobą usamodzielniającym opuszczającym rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze
3	Sąd Rejonowy - Wydział Rodzinny i Nieletnich	Orzekanie z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego. Badanie sytuacji rodzinnej małoletnich przez Opiniodawczy Zespół Sądowych Specjalistów. Prowadzenie postępowań o zobowiązanie do leczenia odwykowego. Wskazywanie obowiązku współpracy z asystentem rodziny
4	Kuratorzy Sądowi	Wykonywanie zadań o charakterze resocjalizacyjno- wychowawczym
5	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Zapewnienie osobom uzależnionym i ich rodzinom dostępu do specjalistycznych form wsparcia poprzez prowadzenie Punktu konsultacyjnego. Wspieranie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych (w tym pozalekcyjnych działań opiekuńczo-wychowawczych, kulturowo-oświatowych, sportowych i rekreacyjnych). Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień.
6	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Integrowanie i koordynowanie działań wszystkich instytucji oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów przemocy w rodzinie. Wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy. Wykonywanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty. Kierowanie sprawców przemocy do programu korekcyjno – edukacyjnego.
7	Komisariat Policji w Długołęce	Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i rodzicom na terenie gminy. Prowadzenie działań prewencyjnych w rodzinach oraz dysfunkcyjnych zachowań dzieci i młodzieży. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty. Przeciwdziałanie przestępczości i uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży.
8	Szkoły z terenu gminy	Realizacja szkolnych programów profilaktycznych, edukacyjnych, wychowawczych. Wsparcie pedagogiczne dla dzieci i rodziców. Pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych. Uświadamianie rodzicom potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty. Organizowanie czasu wolnego dla

		dzieci.
9	Podmioty lecznicze terenu gminy	Opieka i profilaktyka zdrowotna. Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci oraz obowiązku szczepień. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.
10	Gminny Ośrodek Kultury	Prowadzenie działalności w zakresie upowszechniania kultury. Rozpoznawanie, rozwijanie i zaspakajanie potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych mieszkańców. Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.
11	Powiatowy Zespół Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej	Umożliwienie rodzinom z dziećmi skorzystanie ze specjalistycznego wsparcia psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego. Diagnozowanie poziomu rozwoju oraz zaburzeń rozwojowych i zachowań dysfunkcyjnych dzieci i młodzieży
12	Parafie z terenu gminy Długołęka	Upowszechnianie i wzmacnianie pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.
13	Organizacje pozarządowe i inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego	Zagospodarowanie czasu wolnego oraz promowanie aktywności dzieci i młodzieży poprzez propagowanie działalności klubowej, sportowej, rekreacyjnej i kulturalnej. Upowszechnianie pozytywnych wzorców rodziny.
14	Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu	Realizacja działań dotyczących wspierania rodzin w zakresie aktywizacji zawodowej, pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego, prac interwencyjnych, robot publicznych oraz szkoleń.

IX. MONITORING I EWALUACJA

Program będzie koordynowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Długołęce. Wskazana jest stała współpraca pomiędzy realizatorami Programu - instytucjami, organizacjami, w celu zapewnienia najlepszego efektu podejmowanych działań i inicjatyw.

Ewaluacja będzie mieć charakter usprawniający i wskazujący kierunek ewaluacyjnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli to na sprawdzanie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację. Monitoring pozwoli na analizę, ocenę zebranych informacji oraz planowanie dalszych działań.

W terminie do 31 marca każdego roku przedstawiane będzie Radzie Gminy Długołęka roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodzin.